

Utgitt av **Tun Media AS**Ansvarlig redaktør: **Lars Olav Haug**Redaksjonssjef: **Karl Erik Berge** Deskleder: **Sven Ove Sørhus**Salgsdirektør: **Sondre Nygaard**Opplag kontrollert av Fagpressens Mediekontroll: **73.102**

Omstridt slam

Bruk av slam og kalk fra kjøttbeinmjøl som jordforbedringsmiddel har vært omstridt gjennom flere tiår. Mange jordbrukere mener det er et praktisk, rimelig, miljøvennlig og godt alternativ, mens andre er skeptiske fordi de ikke har full kontroll med hvilke stoffer det kan inneholde. Riktignok kommer slammet fra rensanlegg, men hva kan næringsliv og private finne på å helle i kloakken før det kommer så langt?

Uenigheten strekker seg langt inn i landbruksorganisasjonenes rekker. Norsk Landbrukssamvirke ser på slam og kalk fra beinmjøl som positive bidrag som bør utnyttes med dagens praksis, mens Norges Bondelag holder på «føre var»-prinsippet og ønsker en sertifiseringsordning. Også verdifulle ressurser med resirkulering av næringsstoffer kan ha utilsiktede virkninger, og i en slik situasjon vil man sikre seg mot at bønder rammes og stilles til ansvar. Alle er enige om at matkvalitet, ressursgrunnlag og miljø må ivaretas både på kort og lang sikt, uenigheten går på vurderinger av om slam kan representere en trussel. Og heller ikke Vitenskapskomiteen for mattrygghet har nok grunnlag for å gi en fullstendig risikovurdering.

Bondelaget er klare på at det er myndighetene, ikke bøndene, som har ansvar for at regelverket sikrer mattrygghet og jordkvalitet. Derfor er det et ufravikelig krav fra Bondelagets side at myndighetene må være erstatningsansvarlig om avløpsslammet skulle inneholde skadelige stoffer eller smitte. Og det er tross alt forbud mot spredning av slam på arealer der det dyrkes grønnsaker, poteter, bær eller frukt.

Den enkelte bonde er opptatt av god agrobiologi og kostnadseffektivitet. Men for å ta de rette valgene må man kunne forvente at landbrukets organisasjoner samler seg om en entydig holdning basert på de fakta man har. Det må fortsatt være målet også når det gjelder bruk av slam og beinmjøl, etter mange år med tvil og tro.

De prinsipper landbruket legger seg på vil også kunne gjelde for andre typer biorest. Det er nærliggende å tenke på matavfall og rester fra forbrenningsanlegg. Her kan det ligge uutnyttede ressurser, bl.a. innen jordforbedring og energi.

YTRING

Vil ha skattefradrag på vedlikehold

Sps parlamentariske leder Trygve Magnus Slagsvold Vedum vil gjeninnføre fradragsretten på vedlikehold av våningshus. Grunn: Unike kulturverdier er i forfall.

Arne Åsen

arne.aasen@bondebladet.no

Fradragsretten forsvant etter harde, men forgjeves protester fra landbruket mens Høyres Per Kristian Foss regjerte i Finansdepartementet i 2005. I år har saken igjen kommet på agendaen i forbindelse med søkelyset som er satt på forfallet i bygninger i landbruket, der dagens inntekter på ingen måte står i stil med vedlikeholdskostnadene på hus bygd for en helt annen tidsalder.

Alarm om forfallet

Det spesielle med årets fokus på temaet, er at det ikke har vært landbrukets egne røster som har ført an. Det som satte dagsordenen, var en reportasje i Aftenposten. Med utgangspunkt i eksempler fra den fordums storgarden Sælid ved Hamar, slo Oslo-avisa i våres alarm om hvordan fukt og mugg tærer på kulturverdier som det også er i storsamfunnets interesse å berge fra forråtnelse og undergang.

Andre medier har hengt seg på. Riksantikvaren har - i alle fall verbalt - signalisert sin bekymring. Og tidligere i sommer ble det også holdt et seminar på Løten om situasjonen for landbrukets kulturminner med bred deltakelse. Gapet mellom vedlikeholdsbyrde og -evne er en utfordring for langt flere enn de største flatbygdsgårdene ved Mjøsas bredder.

Ønsker ikke byråkrati

En av dem som brukte en arbeidsdag på seminaret, var Hedmarks stortingsrepresentanten Trygve Magnus Slagsvold Vedum - parlamentarisk leder for Senterpartiet.

- Det beste hadde naturligvis vært at landbruksinntektene var store nok til å dekke vedlikeholdskostnadene, og det skal vi arbeide for hele tida. Inntil videre må det andre tiltak til.

Spesielle tilskudd er en mulighet, men problemet med dem, er at de er byråkratiske og arbeidskrevende. Derfor er det ønskelig med generelle ordninger som stimulerer til å nå de ønskede formål. Og da er det naturlig å se på skatten.

Skattereformen skal evalueres neste år, og jeg mener det må gås en ny runde for å se på skattefradraget på vedlikehold som forsvant i 2005, sier Slagsvold Vedum.

- Enkelt og velprøvd

Han vil knytte fradragsretten til næring.

- Jeg mener dette vil være en enkel ordning som er velprøvd og har vist seg å fungere før, sier han.

Han tenker også høyt rundt hvordan den kan bli mest mulig treffsikker ved for eksempel å siktes inn mot de formål som haster mest som førstehjelp mot det verste forfallet - det vil trolig si vedlikehold av tak og vinduer.

- Unike verdier

SP-politikeren er ikke i tvil om nødvendigheten av å gjøre noe:

Trygve Slagsvold Vedum er parlamentarisk leder i Senterpartiet på Stortinget og en av partiets to nestledere.

” Det er unike verdier i norsk bygningskultur som er truet

- Det er unike verdier i norsk bygningskultur som er truet, og vedlikeholdsbehovet er så omfattende, jobben så stor og kostnadene så tunge at det er i samfunnets interesse å ta grep, sier han.

- I tillegg er det naturligvis en veldig negativ situasjon for eierne. Til tross for de byrdene de representerer, opplever jeg eierne som veldig stolte av og glade i bygningene sine, erklærer han.

Han går langt i gå god for at han får sitt eget parti med på standpunktet om å reversere det som skjedde da fradragsretten forsvant i 2005. Lykkes det å få dette gjennom i forbindelse med den evalueringa av skattereformen som nå skal foretas i regjeringen, vil endringa kunne tre i kraft gjennom statsbudsjettet for 2012.

Vanskelig å gjeninnføre

Slagsvold Vedum lover imidlertid ingenting sikkert om utfallet. Sjøl en parlamentariskfører i et regjeringsparti, kan ikke uten videre dirigere byråkratene i Finansdepartementet og andre mektige krefter som skal ha et ord med i saken:

- Problemet er at det er vanskeligere å få inn igjen det som er fjernet enn å bevare ordninger som eksisterer. *Mye* vanskeligere, understreker Trygve Magnus Slagsvold Vedum.

Se også side 8-9

Redaksjonen er avsluttet 9/7 2010

Bondebladet

Kontortid: 8.00-15.00

Postadresse: Postboks 9303

Grønland, 0135 Oslo

Kontoradresse:

Schweigaards gate 34A, Oslo

Sentralbord: 21 31 44 00

Annonser: 21 31 44 44

Fax redaksjon: 21 31 44 91

Fax annonser: 21 31 00 91

Fax abonnement: 21 31 00 92

Internett: www.bondebladet.no

Redaksjon:

redaksjon@bondebladet.no

Lars Olav Haug,

ansvarlig redaktør 21 31 44 02

lars.haug@bondebladet.no

Karl Erik Berge,

redaksjonssjef 21 31 44 73

karl.berge@bondebladet.no

Sven Ove Sørhus,

deskleder 21 31 44 20

sven.sorhus@bondebladet.no

Mai Ellefsen,

deskjournalist 21 31 44 71

mai.ellefsen@bondebladet.no

Linda Sunde

journalist 21 31 44 77

linda.sunde@bondebladet.no

Ådne Aadnesen,

journalist 21 31 44 74

adne.aadnesen@bondebladet.no

Tor Jostein Sorlie,

journalist 21 31 44 78

tor.sorlie@bondebladet.no

Arne Åsen,

journalist 21 31 44 79

arne.aasen@bondebladet.no

Pernille Mengshoel,

journalist 21 31 44 76

pernille.mengshoel@bondebladet.no

Annonseavdeling:

annonse@bondebladet.no

Berit Solberg Clausen,

annonsekoordinator 21 31 44 49

berit.clausen@bondebladet.no

Sonja Husum,

annonsekoordinator 21 31 44 35

sonja.husum@bondebladet.no

Elisabeth Birkelund,

teamleder ordrekontor 21 31 44 51

elisabeth.birkelund@bondebladet.no

Sondre Nygaard,

Salgsdirektør 21 31 44 48

Mobil 958 30 977

sondre.nygaard@tunmedia.no

Abonnement:

abonnement@tunmedia.no

Servicesenter abonn. 21 31 44 41

Abonnement kan bestilles:

http://www.bondebladet.no

ISSN 0332-8414

pressens faglige utvalg
PFU

■ Bondebladet
arbeider etter
Vær Varsom-
plakatens

regler for god presseskikk.
Kontakt oss hvis du mener deg
rammet av urettmessig omtale.
■ Pressens faglige utvalg
(PFU) er et klageorgan som
behandler klager mot pressen i
presseetiske spørsmål.

Adr.:
Pb 46 Sentrum 0101 Oslo.